Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Med hickoryski og Kongsbergknekk til 12. plass i Holmenkollen

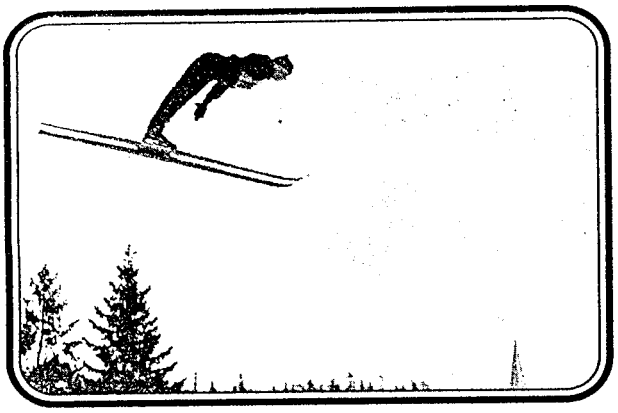

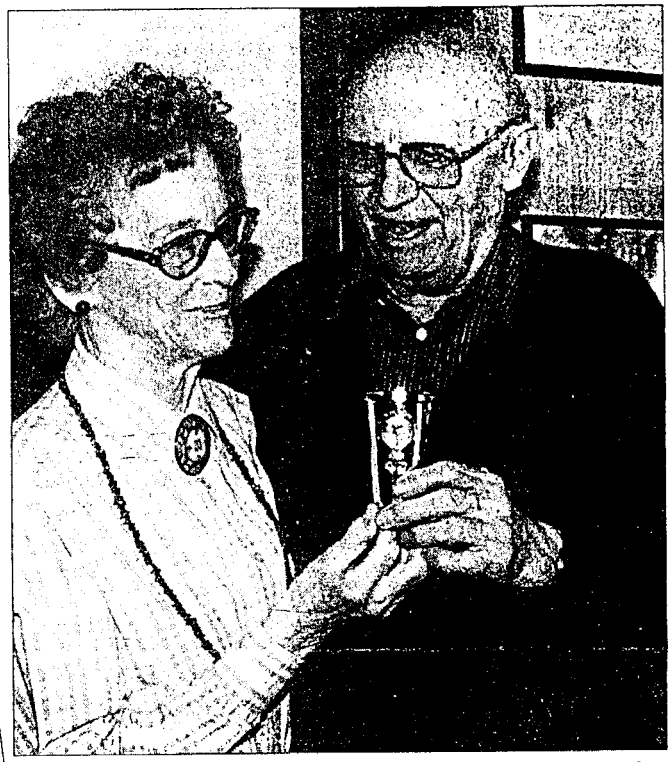

Ola Taraldrud og kona Alfhild titter på pokalen fra Holmenkollrennet i 1939. På bildet over til venstre er Ola i svevet i den samme bakken, og nederst er han avbildet sammen med hele Kongsbergtroppen før rennet. Ola er nummer fire fra høyre.

Rømskog: At Øyvind Berg fra Høland har den beste lokale plasseringen i Holmenkollen er vel noe de fleste skiinteresserte vet (9. plass i 1993 red.anm.). Men visste du at gamleordfører'n på Rømskog, Ola Taraldrud (84), har den nest beste?

I Kongsberg Idrettsforenings sagnomsuste «uniform», ~~blå~~ genser og strekkbukse og den klassiske hvite K-en på brystkassa, svevde Ola Taraldrud i 1939 ned til en 12. plass, tiljublet av et publikumshav på 70.000 mennesker.

Minnene fra hoppkarrieren sitter fortsatt krystallklart i minnet både hos 84-åringen og kona Alfhild. Sistnevnte satt foran radioapparatet i Rakkestad den omtalte Holmenkollsondagen for 62 år siden for å følge sin forlovedes innsats i skisportens Mekka. Hun siterer gjerne radioreporterens ord da Ola satte utfor som startnummer 104 klokka 13.40 denne søndagsettermiddagen.

– Det hadde vært mye laber hopping. Men da Ola sto på toppen av stillaset, sa stemmen i radioen; «Men nå kommer da en av Kongsberghopperne, så nå får vi vel se noe annet».

– Reporteren visste selvsagt ikke at Ola var en rømsjing som kun var medlem av Kongsberg IF, sier Alfhild og smiler stolt over mannen hun har delt livets gleder og sorger med i 61 år.

Den samme radioreporters kommentar etter at unge Taraldrud svingte på sletta etter et svev på 57,5 meter, var følgende: «Kraftsats, rolig, behersket i svevet og fjellstott nedslag».

– Førstehoppet var veldig bra. Det andre noe dårligere, sier Ola når han minnes rennet som ble vunnet av svenske Sven Selånger. Han ble dermed første utlending som vant spesielt hopp i Holmenkollen.

Skogskole og skihopping

Grunnen til at Ola Taraldrud hoppet på samme lag som legendene Birger og Asbjørn Ruud, Hilmar Myhra, Arnhold Kongsgård og Hans Beck, var at han tok sin skogskoleutdannelse i byen som er mest kjent for sine skihoppere og solvgruver.

– Etter å ha etablert meg og kommet i gang med skolen høsten 1938, gikk jeg til byingeniør Tunhold Hansen, som var formann i Kongsberg IF, og spurte om jeg kunne få melde meg inn. Jeg fikk grønt lys og innsatsen utover vinteren gjorde at jeg ble tatt ut i Kongsbergtroppen til årets Holmenkollrenn sammen med de store gutta. Det var en stor opplevelse for en ung hoppinteressert romsjing, sier Ola og smiler.

SPESIELT HOPPRENN (20—32 år):	
1) Sven Selånger, Sverige	226.00
2) Kaare Wahlberg, Bul.	225.70
3) Hilmar Myhra, Kongsberg	225.30
4) Birger Ruud, Kongsberg	224.90
5) Arnoldt Kongsgård, do.	222.10
6) Ola Moon, Bul.	219.80
7) Odd Jansen, Kongsberg	218.80
8) Arthur Lovlie, Bul.	218.30
9) Sigurd Sollid, Bul.	215.20
10) Per Johansen, Pors	215.00
11) Thore Fosbek, Aamot	214.50
12) Ola Taraldrud, Kongsberg	214.00
13) Jakob Kallbekken, Målselv	212.90
14) Hans Marr, Tynkland	212.50
15) Karsten Sørensen, Nordstr.	212.40
16) Bj. Bryntesen, Aamot	212.20
17) Arnold Christiansen, Skedd	212.00
18) Einar Burdal, Lillehammer	211.80
19) Vidar Pettersen, Glassv.	210.50

Fra Tjonebakken til Lykkjemyra

Men det hele startet på Rømskog i guttedagene – i Tjonebakken. Med askeski og Huitfeldtsbindinger.

Selv om Tjonebakken, like i nærheten av barndomshjemmet på Torneby, var favorittbakken, bygde Ola og broren Hans hoppbakke i så godt som hver eneste li og skråning i rimelig nærhet om vinteren.

Den som virkelig tente hoppinteressen hos Ola, var Bjarne Nilsen fra Børkelangen. Da han hoppet Aurtjernbakken til «dals» og landet på 36 meter, riktignok med fall, våknet for alvor skihopperen i guttepjokken. Så mange konkurranser ble det likevel ikke i barneårene. Det begrenset seg stort sett til skoleskirennene i Lykkjemyra. Noe som ble en heller blandet opplevelse.

– Bakken var spesiell. Midtveis i unnarennet var det en kul. Kom du over den, havna du i bånn. Slik gikk det stort sett med meg. Jeg hadde en rimelig bra sats, svevde over kulen, landa på myra og datt som en sekk. Hver gang, minnes Ola.

I disse glade barneår hadde han Arne Rustadstuen fra Lillehammer og svenske Svend Utterstrøm som sine store forbilder.

– Og vet du hvem jeg møtte da jeg kom til Lillehammer for å gå midddelskolen i august 1931? Jo, hvem andre enn Arne Rustadstuen var det som hang i en stige på veggen hos vertinnen min og malte huset?

Det var i den kommende OL-byen hoppkarrieren for alvor startet. Her ble det medlemskap i Lillehammer skiklubb og etter hvert en dyr investering i hoppski med Kandaharbindinger – og strekkbukser. Investeringen ga avkastning, både i form av varige idrettsminner og mange edle solvtrofeer de neste årene.

– Mange av premiene kunne kanskje vært enda gjevere dersom jeg hadde vært flinkere til å smøre skiene. Dessverre var jeg ikke så nøye med det. Jeg var mer interessert i å trene og holde kroppen i form, enn å få skiene glatte med Fyklakk og andre glidmidler.

– Som å hoppe i et juv

Blant mange hoppminner Ola trekker fram fra en krystallklar hukommelse, er åpningen av Vikersundbakken i 1936.

– Bakken var adskillig mindre en dagens, men etter datidens målestokk enorm. Da jeg sto på toppen for å sette utfor, var jeg redd for første og eneste gang i min hoppkarriere. Det var som å sette utfor et juv, og bedre ble det ikke av at hopperen på startnummeret før meg tippet rundt i hver av de tre omgangene.

Ola kom ned. Ifølge han selv ikke etter noen minnerike svev. Men det endte med at han vant juniorklassen og fikk med seg seks spiseskjeer i solv hjem. Lengstehoppet var på rundt 70 meter, mens Hilmar Myhra satte bakkerekord på 85 meter. Det lengste hopp som til da var prestert i Norge.

– Ja, hoppsporten har gitt meg mange gode minner og mange fine opplevelser, sier 84-åringen mens han blar i sine minnebøker. Ola ser frem til helgens Holmenkollrenn. Da sitter han foran TV-apparatet og følger dagens storfugler samtidig som minner fra rennet i 1939 nok streifer innom underveis

• ØIVIND ERIKSEN